El projecte TransComb torna a encendre els forns: arqueologia experimental a la Ciutadella Ibèrica de Calafell

El projecte d'arqueologia experimental TransComb continua desenvolupant-se a la Ciutadella Ibèrica de Calafell.

Aquest projecte, impulsat per l'equip de Protohistòria del grup de recerca MIRMED i liderat per **M. Carme Belarte** (ICREA-ICAC), se centra en l'estudi de les pràctiques culinàries de la cultura ibèrica a través de la recreació de tècniques de cocció protohistòriques, posant especial èmfasi en el funcionament de llars i forns de l'època.

En aquesta línia, un dels reptes recents ha estat la reproducció del procés de cocció del pa en un forn ibèric. Per dur-ho a terme, l'equip ha treballat amb el model dels forns amazics del Rif oriental, ja que les evidències arqueològiques apunten que els forns ibèrics podrien compartir característiques similars pel que fa a forma i materials.

> Utilitzant un dels forns experimentals de la Ciutadella, adaptat a les necessitats del projecte, l'equip va recrear el procés d'encendre el forn i coure el pa emulant les tècniques ancestrals.

El procés començava amb l'encesa del forn utilitzant combustible vegetal sec, principalment branques i branquillons que cremaven ràpidament. Un cop el foc reduït a brases, es retiraven els sediments per a netejar el forn i, aprofitant l'escalfor residual en l'interior ja buit, es posava el pa a coure.

Belarte va dur a terme l'experimentació acompanyada de diversos membres del seu equip: Marta Mateu, Joan Canela i Maria Anguera; i amb el suport de la **Ciutadella Ibèrica de Calafell**.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

La investigadora predoctoral Maria Anguera forma part de l'equip del projecte TransComb2. Foto: ICAC (CC 4.0).

Aconseguim nous indicis: llars de foc i forns en l'arqueologia experimental

El **projecte TransComb** no es limita a la investigació dels forns. Al llarg de les últimes fases, s'han realitzat rèpliques de llars de foc protohistòriques per estudiar els efectes de la combustió i els residus orgànics que es generen durant l'ús d'aquestes estructures.

Els treballs experimentals no només ens acosten a les pràctiques culinàries de l'època, sinó que també proporcionen dades valuoses per a futures interpretacions arqueològiques.

L'objectiu d'aquestes proves és obtenir indicis que permetin identificar els tipus de combustible utilitzats en època ibèrica (fusta, palla, fems, etc.) i com afectaven els sediments al llarg del temps.

L'addició de l'estudi dels forns al projecte ofereix noves perspectives per entendre millor com funcionaven aquestes estructures domèstiques i com es relacionaven amb la vida quotidiana dels ibers.

La Ciutadella Ibèrica de Calafell torna a encendre els forns, amb el projecte TransComb (tardor 2024). Foto: ICAC (CC 4.0)

Marta Mateu i M. Carme Belarte,

durant l'encesa de forns experimentals a la Ciutadella Ibèrica de Calafell (tardor 2024). Foto: ICAC (CC 4.0)

La Ciutadella Ibèrica de Calafell torna a encendre els forns, amb el projecte TransComb (tardor 2024). Foto: ICAC (CC 4.0)

Un projecte interinstitucional

El projecte TransComb, finançat pel Ministeri de Ciència i Innovació (Agencia Estatal de Investigación, Proyectos I+D (PID2019-104661GB-I00), és liderat per la professora ICREA M. Carme Belarte, investigadora de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC), i compta amb la participació d'una vintena d'investigadors i investigadores de diferents institucions, com la Universitat de Barcelona, Universitat de València, CNRS i l'Ajuntament de Calafell.

El projecte de recerca *Estudio transdisciplinar y experimental de estructuras de combustión en el Mediterráneo occidental durante la protohistoria (1er milenio a.C.)* pretén analitzar les

estructures de combustió de l'edat de ferro a la Mediterrània occidental. L'objectiu principal és obtenir dades sobre l'eficiència i el funcionament d'aquestes estructures i també sobre les activitats per a les quals havien estat construïdes, els combustibles emprats i la gestió dels recursos naturals.

El projecte TransComb2 (PID2022-137999NB-I00), liderat per M. Carme Belarte, pretén aprofundir en el coneixement de les estructures de combustió a la Mediterrània nord-occidental durant l'edat del ferro (primer mil·lenni aC). Foto: ICAC (CC 4.0).

Proyecto TRANSCOMB

Projecte finançat pel Ministeri de Ciència i Innovació i la Unió Europea

MINISTERIO DE CIENCIA, INNOVACIÓN Y UNIVERSIDADES

Cofinanciado por la Unión Europea

AGENCIA ESTATAL DE INVESTIGACIÓN

Sobre l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC)

L'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC-CERCA) és un **centre CERCA** creat com a consorci el 2003 per la Generalitat de Catalunya i la Universitat Rovira i Virgili. És una institució líder en la investigació i la conservació del patrimoni arqueològic a Catalunya. Té la seu a Tarragona, ciutat reconeguda com a Patrimoni Mundial per la UNESCO l'any 2000. Els seus investigadors i investigadores treballen per comprendre el passat a través de l'estudi de les restes arqueològiques i promoure la preservació del ric llegat històric de la regió. Som CERCA!

Per a més informació, visiteu el lloc web de l'ICAC a www.icac.cat.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)